

Chory psychicznie w więzieniu

Umieszczenie sprawcy z zaburzeniami psychicznymi w zakładzie karnym nieprzystosowanym do jego terapeutycznych potrzeb stanowi problem systemowy w Belgii i narusza Konwencję – Sprawa W.D. przeciwko Belgii (73548/13) - jednomyślnie: naruszenie Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji; naruszenie Artykułu 5 § 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego); oraz naruszenie Artykułu 5 § 4 (prawo odwołania się w celu ustalenia przez sąd bezzwłocznie legalności pozbawienia wolności) i Artykułu 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego), w związku z Artykułem 3.

Sprawa dotyczyła skazanego za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej cierpiącego na zaburzenia psychiczne, który został umieszczony bezterminowo w oddziale psychiatrycznym zakładu karnego. Trybunał uznał w szczególności, że W.D. został poddany poniżającemu traktowaniu poprzez umieszczenie go w zakładzie karnym na ponad 9 lat bez odpowiedniego leczenia jego stanu psychicznego i bez żadnej perspektywy resocjalizacji; to przysporzyło mu wiele trudności i niepokojów o intensywności przekraczającej nieunikniony poziom cierpienia nieodłącznie związany z pozbawieniem wolności. Trybunał wskazał również, że umieszczenie W.D. w zakładzie karnym od 2006 roku źle dopasowane do jego stanu naruszyło związek, wymagany przez Artykuł 5 § 1 (e) Konwencji, pomiędzy celem i rzeczywistymi warunkami pobytu w zakładzie karnym, odnotowując, że żadne przyczyną umieszczenia skarżącego w więziennym oddziale psychiatrycznym był systemowy brak jakichkolwiek alternatyw.

Ponadto Trybunał orzekł, że belgijski system, w tamtym czasie, nie zapewnił skarżącemu skutecznego środka odwoławczego w praktyce w zakresie zarzutów wynikających z Konwencji – **innymi słowy, środka zdolnego zapewnić zadośćuczynienie oraz pozwalającego na powstrzymanie dalszych naruszeń.** Trybunał wskazał również, że sytuacja skarżącego wynikała z systemowego braku **charakterystycznego dla belgijskiego systemu psychiatrycznej detencji.** Zgodnie z Artykułem 46 (moc wiążąca i wykonywanie wyroków) Konwencji, Trybunał uznał, że obowiązkiem państwa jest zorganizowanie swojego systemu psychiatrycznej detencji sprawców w

taki sposób, aby godność osadzonych była poszanowana. W szczególności, zachęcił belgijskie władze do podjęcia działań mających na celu zredukowanie liczby sprawców z zaburzeniami psychicznymi umieszczonych w psychiatrycznych oddziałach zakładów karnych bez zapewnienia odpowiedniego leczenia. Trybunał zdecydował się zastosować procedurę wyroku pilotażowego w niniejszej sprawie, dając rządowi dwa lata na naprawienie ogólnej sytuacji odraczając postępowanie we wszystkich podobnych sprawach przez kolejne 2 lata.

Kadusic przeciwko Szwajcarii

Środek terapeutycznego oddziaływania zastosowany wobec osadzonego, który wydłużył okres jego pozbawienia wolności, naruszył jego prawo do wolności - wyrok ETPC z 9.1.2018 r. w sprawie Kadusic przeciwko Szwajcarii (skarga nr 43977/13); jednomyślnie: naruszenie Artykułu 5 ust. 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji; brak naruszenia Artykułu 7 (zakaz karania bez podstawy prawnej) oraz brak naruszenia Artykułu 4 Protokołu 7 (zakaz ponownego sądzenia lub karania) Konwencji.

Sprawa dotyczyła środka terapeutycznego oddziaływania zarządzonego w sprawie osadzonego cierpiącego na zaburzenia psychiczne, kilka miesięcy przed oczekiwanym zakończeniem odbywania kary, w wyniku którego pozostał w zakładzie karnym.

Trybunał uznał, że środek terapeutycznego oddziaływania, który stanowił pozbawienie wolności, został zarządzony kilka miesięcy przed oczekiwanym zakończeniem kary, na podstawie opinii biegłych, które nie były wydane tuż przed jego zarządzeniem i zauważył że skarżący wciąż nie został przeniesiony do odpowiedniej dla jego choroby psychicznej instytucji. W związku z tym jego pozbawienie wolności po zastosowaniu środka terapeutycznego oddziaływania było niezgodne z celem pierwotnego skazania. Mimo to, Trybunał uznał że nie doszło do retroaktywnego zastosowania cięższej kary niż ta przewidziana prawem w czasie popełnienia czynów zabronionych. **Na koniec Trybunał odnotował, że władze krajowe, które uznały ponowną ocenę stanu psychicznego skarżącego za nowo ujawnioną okoliczność, zmieniły pierwotny wyrok „zgodnie z krajowym prawem i procedurą karną”.**

